

Debreceni Ítéltábla
Bf.I.601/2020/9. szám

A **Debreceni Ítéltábla**, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2021. január 27. napján megtartott nyilvános ülés alapján 2021. február 2. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A társtettesként elkövetett emberölés büntettének kísérlete miatt a vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2020. október 22. napján kihirdetett 17.Fk.64/2019/80. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett I. r. vádlott vonatkozásában megváltoztatja az alábbiak szerint:

Az I. r. vádlott cselekményét társtettesként elkövetett testi sértés büntettének (Btk. 164. § (1) bekezdés és (8) bekezdés I. fordulata) minősíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének jelzett részét helybenhagyja.

I. r. vádlott személyazonosító igazolvány száma:

I n d o k o l á s

- [1] A Miskolci Törvényszék 2020. október 22. napján kihirdetett 17.Fk.64/2019/80. számú ítéletével I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdésében meghatározott, aszerint minősülő és büntetendő társtettesként elkövetett emberölés büntettének kísérletében. Ezért 2 év 6 hónap szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg.
- A Miskolci Törvényszék 6.Fk.1/2017/15. számú és 2017. október 20. napján jogerőre emelkedett ítéletével kiszabott 1 év 3 hónap fiatalkorúak fogházbüntetése szabadságvesztés végrehajtását elrendelte. Megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon esedékes. Az I. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt teljes egészében beszámította a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe akként, hogy a bűnügyi felügyeletet érintően a beszámításnál egynapi szabadságvesztésnek négy nap bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg.
- Rendelkezett a bűnjelek sorsáról, illetőleg a bűnügyi költség viseléséről.
- [2] Az ítélet fk. ... II. r. vádlott vonatkozásában 2020. október 28. napján első fokon jogerőre emelkedett.
- [3] A törvényszék ítélete ellen az I. r. vádlott és védője felmentés, másodlagosan az elsőfokú bíróság kifogásolható bizonyíték értékelő tevékenysége folytán a tényállás téves megállapítása, téves minősítés okán enyhítés céljából jelentettek be fellebbezést.
- Az ügyész az ítéletet tudomásul vette.

- [4] A fellebbviteli főügyészség az ítélet helybenhagyását indítványozta a fellebbezéssel érintett I. r. vádlottra a korábbi elítélése adatainak pontosítása mellett nyilvános ülés megtartása keretében.
- [5] Az ítélet tábla a törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (1) bekezdése, (2) bekezdése, (7) bekezdése és (9) bekezdése alkalmazásával teljes terjedelmében felülbírált a fellebbezéssel érintett I. r. vádlottra a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen.
- [6] A felülbírálat során az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok maradéktalan betartásával ügyfelderítési kötelezettségének hiánytalanul eleget tett.
- [7] A másodfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a törvényszék a tárgyalásán megvizsgált bizonyítékokat kellő alapossággal egyenként és összességükben is okszerűen, a logika szabályait szem előtt tartva értékelte, azonban az általa rögzített tényállás részben megalapozatlan a Be. 592. § (2) bekezdésének c) pontja alapján, ugyanakkor az ítélet tábla a megalapozatlanságot a tényállás kiegészítésével, illetve helyesbítésével kiküszöbölte a Be. 593. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma felhasználásával az alábbiakban:
- [8] A terhelt korábbi cselekményének elkövetési ideje: 2016. június 19.
A korábban jogerősen kiszabott, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetése utólagos végrehajtásának elrendelése esetére a bíróság rögzítette, hogy a szabadságvesztés büntetésből legkorábban annak kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.
- [9] Az ítélet 7. oldalán az első bekezdésben kiegészítendő azzal, hogy a sérülések nyolc napon túl gyógyulóak, a gyógytartam hozzávetőlegesen 4-6 hét. A sérülés közvetlenül életveszélyes állapotot eredményezett (Nyomozati iratok III. kötet 87. oldal, igazságügyi orvosszakértői vélemény).
- [10] Az előbbieken túl leírási hiba folytán az ítélet 5. oldalán a tényállás harmadik bekezdésében az első négy mondat a következőképpen pontos:
Az I. r. vádlott átlagos szintű intellektussal az életkorának és iskolai végzettségének megfelelő szinten differenciálódott személyiség. Decentrálási nehézséggel, nagyon gyenge mentális kontrollal bír. Érzelmi érettség, meglévő kapcsolódási törekvés, alkalmazkodó készség jellemzi. Erős érzelmi felszólítás esetén regresszív viselkedést tanúsíthat (Nyomozati iratok III. kötet 175. oldal, igazságügyi pszichológus szakértői vélemény).
- [11] Az így kiegészített, illetve pontosított tényállás most már megalapozott és irányadó a másodfokú eljárásban a Be. 593. § (3) bekezdéséből következően.
- [12] A megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban a bizonyítékok felülvizsgálásának tilalma folytán a Be. 593. § (1)-(3) bekezdéséből következően a felmentésre irányuló fellebbezés eredményre nem vezethet.
- [13] Az elsőfokú bíróság bizonyíték-értékelő tevékenysége kifogástalan, de az indokolásban kisebb elírásokat volt szükséges javítani az alábbiaknak megfelelően:
A 12. oldal második bekezdésében az első mondat vége: "... sértettet ért esemény sor".
A 13. oldal negyedik bekezdésében az utolsó mondat vége: "... a sértettnek azonnali szakszerű orvosi beavatkozásra volt szüksége".

16. oldal második bekezdésének végén a 3. sz. tanú, tanú 24, tanú 21 tanúk vallomása ténylegesen nem került elvetésre, hiszen vallomásukat a törvényszék ítélete 13. oldalának negyedik bekezdésében értékelte.

- [14] Az elsőfokú bíróságnak az I. r. vádlott bűnösségére vont következtetése helyes, cselekményének minősítése azonban nem helytálló.
- [15] Elsődlegesen kiemelendő e körben, egyetértve a törvényszékkal, hogy kellő alappal az I. r. vádlott nem hivatkozhatott jogos védelmi helyzetre, mivel a sértett részéről a vádlottak ellen intézett, vagy azzal fenyegető jogtalan támadás nem volt megállapítható.
- [16] A cselekmény jogi minősítésénél törvényesen hivatkozott a törvényszék a Kúria 3/2013. Büntető jogegységi határozatában adott iránymutatásra, ugyanakkor azt nem teljeskörűen vette figyelembe, így végül helytelen következtetésre jutott.
- [17] A megjelölt jogegységi határozat indokolásának I/1. pontja rögzíti, hogy a gyakorlatban az emberölés büntettének kísérlete és az életveszélyt okozó testi sértés büntettének; a halálos eredmény bekövetkezése esetén pedig a szándékos emberölés és a halált okozó testi sértés büntettének elhatárolása okoz nehézséget.
Minthogy az említett bűncselekmények mindegyike szándékos elkövetési magatartással valósul meg, elhatárolásuk az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalma alapján történhet.
Az emberölés, illetőleg ennek kísérlete esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik. Ezzel szemben az életveszélyt okozó testi sértés, valamint a halált okozó testi sértés esetében az elkövető szándéka csupán testi sérülés előidézésére irányul. Az életveszélyt okozó testi sértésnél a szándék kiterjedhet az eredményre, de lehetséges e vonatkozásban a gondatlanság is.
Az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásánál, így annak megítélésénél, hogy az elkövető szándéka ölésre vagy testi sértésre, illetőleg egészségsértésre irányult-e: jelentős mértékben a külvilágban megnyilvánult és ennél fogva megismerhető tények elemzésének van jelentősége.
- [18] A jogegységi határozat I/2. pontja A) részében taglalt tárgyi tényezőket és B) részében taglalt alanyi tényezőket illetően az elsőfokú bíróság álláspontját úgy fejtette ki, hogy a vádlottak bántalmazása folytán a sértett olyan testtájékon szenvedett sérülést, mely életfontosságú szervet tartalmaz. A vádlottak erő kifejtései megfelelő intenzitású voltak. Iskolázottságukból adódóan tudniuk kellett, hogy az alkalmazott erőszak az elzuhanás következményeként az adott testtájra kifejtett ütés folytán halálos eredménnyel járhat.
Az alanyi oldalon a vádlottak elkövetés után tanúsított magatartására tért ki és álláspontja nyomán elvárható lett volna az I. r. vádlottól is, hogy a magatehetetlen sértett részére segítséget hívjon. Mindebből eshetőleg ölési szándéokra következtetett.
- [19] Az irányadó tényállás szerint a vádlottak szóváltást követően egymás mellett állva a velük szemben álló ittas sértettet együttes lendületes erővel felső testén meglökték, melynek következtében a sértett az útestre zuhant, a fejét az útburkolatba beütötte.
Az I. r. vádlott segítségével a sértett felállt, az I. r. vádlottal együtt néhány lépést megtéve átment a bicikliútra, azonban ott újabb szóváltás hatására fk. II. r. vádlott a sértettet ököllel egy alkalommal a jobb arcán megütötte, amitől a sértett ismét elesett, és fejét ismét beütötte, eszméletét elvesztette.
A sértett elesését követően mindkét vádlott eltávolodott a földön fekvő sértett közeléből, de rövid idő múlva oda visszatértek és némi tanakodás után a sértettet magára hagyva végleg eltávoztak.

A sértett közepes mértéket meghaladó tompa erő behatására létrejött sérülése közvetlenül életveszélyes állapotot eredményezett.

- [20] A vádlottak eszköz nélkül, pusztá kézzel bántalmazták a sértettet, első alkalommal ellökték az ittas sértettet, aki elesett, a fejét beütötte.
A II. r. vádlott ezt követően a sértett arcát ököllel egy alkalommal megütötte, melynek hatására a sértett ismét elesett, a fejét beütötte, eszméletét elvesztette.
Az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy az elkövetésnél tanúsított erő kifejtés, annak jellege, mértéke, az I. r. vádlott részéről az egyszeri véghezvitele, majd, hogy a földről segített felállni a sértettnek, objektív oldalról a testi sértés okozására irányuló szándékára utal.
Az elkövetés utáni közömbös magatartása az I. r. vádlottnak a II. r. vádlott által kifejtett újabb bántalmazást követően sem zárja ki a testi sértés okozására irányuló szándékra vonható következtetést, ugyanis abból a körülményből, hogy az elkövető a sértettet segítségnyújtás nélkül hagyja, ebből egymagában még nem lehet az ölési szándékra következtetni (hivatkozott büntető jogegységi határozat I/2/A/e. pontja).
A cselekményre röviddel egy szóváltás követően, hirtelen, egymást korábbról nem ismerő, véletlenszerűen találkozó személyek között került sor.
Ugyanakkor az átlagos élettapasztalattal rendelkező I. r. vádlottban felismerhetőnek kellett lennie az adott körülmények között a súlyosabb, életveszélyes sérülés bekövetkezése lehetőségének.
- [21] A 3/2013. Büntető jogegységi határozat I/4. pontja értelmében a Btk. 164. § (8) bekezdésének I. fordulatában meghatározott életveszélyt okozó testi sértés nem "tisztá" veszélyeztetési bűncselekmény, mert az elkövetési magatartás csak az érintett egyik jogtárgyat - az emberi életet - veszélyeztet, a másik jogtárgyat - a testi épséget - viszont ténylegesen sérti.
Az életveszély fogalmilag a halál bekövetkezésének a reális lehetőségét jelenti, de nem azonosítható a halál szükségszerű beállásának a lehetőségével. Az előbbiről akkor van szó, ha a testi sértés folytán megindult az az okfolyamat, amely a halál bekövetkezéséhez vezethet, de rendszerint fennáll az életveszély megszüntetésére, illetőleg a halál elhárítására alkalmas beavatkozás lehetősége is. A hírközlés, a közlekedési hálózat, az egészségügyi ellátás és szolgálat, valamint az orvostudomány jelenlegi fejlettségére tekintettel ma már többnyire nem a "véletlenül" múlik az életveszély tényleges elhárítása. Mindez a társadalmi tudatban is általánosan ismert.
A sérülés életveszélyes volta szakkérdés, amelyet orvosszakértő igénybevételével kell megállapítani.
Az életveszélyt okozó testi sértés felrovása akkor indokolt, ha a testi sértés közvetett életveszélyt idézett elő (ami azonban nem jelenti, hogy az életveszély közvetlen jellege szükségszerűen az emberölés büntettének kísérletét alapozná meg).
- [22] Életveszélyt okozó testi sértés megállapításának van helye, ha a testi sértésre irányuló magatartást tanúsító elkövető szándéka az életveszélyre is kiterjed, mert ennek bekövetkezését kívánja, vagy ebbe belenyugodva cselekszik.
Jóllehet az életveszély, mint eredmény tekintetében az egyenes szándék elméletileg nem zárható ki, a gyakorlatban az életveszélyes eredményt érintő szándék eventuais formában jelentkezik.
- [23] Ilyen szándék hiányában akkor kell ezt a bűncselekményt megállapítani, ha a beállott életveszélyes következmény tekintetében az elkövetőt gondatlanság terheli (Btk. 9. §).
- [24] Önmagában a sérülés helyéből, jellegéből nem lehet az ölési szándékra következtetni, ha azt az elkövetés további mozzanatait nem támasztják alá (BH2006. 240.).

- [25] A bírói gyakorlat és az általános tapasztalat folytán az életfontosságú szerveket (pl. fej, szívüreg, hasüreg, stb.) érő közepes - nagy erőbehatással véghez vitt akár eszköz nélküli bántalmazások alkalmasak arra, hogy életveszélyes sérülést idézzenek elő (BH2004. 136., BH2005. 272.).
- [26] A Kúria emberölés büntettének kísérlete helyett ölési szándék hiányában életveszélyt okozó testi sértés büntettének minősítette annak a terheltnek a cselekményét, aki a sértett verekedésre szóló kihívását elfogadva a kocsmá előtt egy fémcsővel nagy erővel a sértett halántékára sújtott, majd többször kis erővel a nyakára, valamint tarkójára ütött és a nagy erejű ütéssel a sértett halántékán közvetetten életveszélyes sérülést okozott (BH 2004. 348.).
- [27] Ha az életveszély bekövetkezése után a sértett orvosi kezelés hiányában meghal, a cselekmény halált okozó testi sértésnek minősül.
A gyakorlatban előforduló tipikus esetekben az elkövető testi sérülés okozásának szándékával bántalmazza a passzív alanyt, aki ennek során elesik, vagy leesik és az esés során elszenvedett súlyos koponyasérülésbe hal bele (BH1982. 275.).
- [28] Jelen ügyben az elsőfokú bíróság által megállapított tényekből az ítélet tábla álláspontja szerint nem lehet olyan következtetésre jutni, hogy az I. r. vádlott akár eshetőlegesen szándékkal meg akarta ölni a sértettet.
Az I. r. vádlott cselekménye indulati cselekmény, szándéka csupán testi sértés okozására irányult.
Az adott körülmények között, az átlagos élettapasztalattal rendelkező I. r. vádlottban felismerhetőnek kellett lennie a súlyosabb, életveszélyes sérülés bekövetkezése lehetőségének, ezen eredmény lehetőségébe belenyugodott, terhére eshetőlegesen szándék állapítható meg a Btk. 7. § II. fordulata alapján.
- [29] Az I. r. vádlott cselekményének helyes minősítése társtettesként elkövetett testi sértés büntette (Btk. 164. § (1) bekezdése és (8) bekezdésének I. fordulata), melynek büntetési tétele két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.
- [30] A büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket a törvényszék körültekintően számba vette. Nyilvánvalóan a sértettől való bocsánatkérés tekintendő enyhítő körülménynek, mely leírási hiba folytán pontatlanul szerepelt.
- [31] A büntetés kiszabása körében az alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket a törvényszék súlyuknak megfelelően értékelte, a középérték alatti 2 év 6 hónap tartamú szabadságvesztés büntetés a 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetéssel együtt kellően szolgálja mind az általános, mind az egyéni megelőzés elvét.
- [32] Az enyhítés végett bejelentett fellebbezések sem vezethettek eredményre.
- [33] Az ítélet egyéb rendelkezései helyesek és törvényesek.
- [34] A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla a törvényszék ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta a fellebbezéssel érintett I. r. vádlottra, míg egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.
- [35] Az I. r. vádlott megváltozott személyazonosító okmányszámát szükségessé vált feltüntetni a rendelkező részben.

- [36] A Be. 590. § (11) bekezdése kimondja, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezéssel nem érintett vádlottat felmenti, a bűncselekményének enyhébb minősítése folytán törvénysértően súlyos büntetését, illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedést enyhíti, vagy az elsőfokú bíróság ítéletének rá vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezi, és vele szemben az eljárást megszünteti vagy az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a fellebbezéssel érintett vádlott tekintetében is ugyanígy határoz.
- [37] Az I. r. vádlott cselekményét ugyan enyhébben minősítette az ítélőtábla az elsőfokú bírósághoz képest, azonban az I. r. vádlott büntetése nem volt törvénysértően súlyos, a büntetési tételkereten belül került kiszabásra, azt nem kellett enyhíteni, így a II. r. vádlott esetében nem merült fel a jogerő feltörésének kérdése.

Debrecen, 2021. február 2.

Dr. Balla Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva s.k. előadó bíró, Dr. Virágh Pál s.k. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 17.Fk.64/2019/80. számú ítélete a fellebbezéssel érintett I. r. vádlottra a mai napon jogerős.

Debrecen, 2021. február 2.

. Balla Lajos s.k.
a tanács elnöke